Année 1927 — 30 Juillet 1927 — Année 1928 — MERCREDI 30 JUILLET 1930

RESIDENCE SUPERIEURE DU TONKIN

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Một năm	6$00	6$90	6$80	12$00
Các làng và các công-sở	»	6.00	5.80	11.00
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	6.00
Ba tháng	1.80	1.75	1.60	3.00
Một tháng	0.80	0.60	0.55	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. E. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°1140

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°1140

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,068 de large.

Une seule insertion . . . . 0$10 la s/m
Par contrat annuel . . . . 0$08 la s/m
Par centimètre et par insertion . . . . 0$18 la s/m
Réclames dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . 1$50 la s/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Huyết-hãn của kẻ nông-dân mình!

Mới đây, nhân ngày hưu-hạ, ký-giả về thăm nơi thôn quê khi đi đường trong lộng đương vẫn vơ nghĩ ngợi, bỗng đâu có tiếng ai-oán não nùng từ xa đưa lại, lặng nghe thì ra tiếng một người hát ở đâu cánh đồng quanh đây, hát đi hát lại mấy câu rằng: *Công em một nắng hai sương, xót chàng ngồi mát bát càng hổi ai; quản chi nước mắt bỏ hôi, cơ công cày cấy miệt mài sớm hôm.* Trong lúc vẻ tình, cái giọng não-nùng ấy làm cho mình, phải bàng khuâng thổn thức, tắc dạ khôn yên, chẳng cần phải nói thì các ngài cũng thừa rõ đó là cái lời ta-thán của kẻ nông-dân ta vậy. Ôi! nhẫn lao nại khổ là cái tính tốt của nông dân ta mà nay lại có lời ta-thán ấy thì chẳng hóa ra trong đó có một điều cực chẳng đã mà thế ru? Cực thật, ta nghe đó mà ta xét đến cái hiện tình nông vụ ở xã-hội ta, nhất là cái vụ chiêm vừa qua đây thì ta mới biết cái khổ-huống của kẻ nông dân thực quả đáng nên ta-thán vậy. Có lẽ toàn hạt xứ Bắc-kỳ trong mười phần hoa chăng còn được một hai nơi gọi là có thu hoạch vớt-vát được đôi chút, còn thì nhất giai tứ khi hạ giá gặp ngay nắng luộn ba bốn tháng trời, cái ông thần hạn-bạt độc-địa vô tình kia ra oai lẫm liệt làm cho những ruộng lúa mênh mông, hơn màu bát ngát phải sém cánh lại bông, không nở ngành xanh ngọn lên được; kẻ đó lại bị ngay mấy trận mưa dầm bão nước, thối thì nước trong đồng trắng, cái công huyết hãn thành ra cái công xe cát bể đông, mất cả chì lẫn chài, đành vuốt tay trắng mà chịu thua trời một tiếng bạc. Hỡi vụ ấy trông vụ khác, nay sắp sửa lo sinh làm vụ mùa mà thấy cơ trời lại muốn những trắc trở đa đoan thì trách nào mà kẻ nông dân chẳng lo, chẳng bực mà có những lời ta thán đó.

Bát máu đổi lấy bát cơm đó là một câu cổ-ngữ thực đã khéo miêu-tả cái khổ-huống của kẻ nông dân, nhưng mất bát máu mà còn được bát cơm thì còn khá trợ, chứ như cái tình-trạng vụ chiêm vừa kể trên đó, thì thành ra xôi hỏng bỏng không, cái khổ-huống còn biết thế nào mà nói. Ta có thân làm kỳ cảnh, để tâm quan sát đôi chút, thì cái lương-tâm ta đối với cái khổ huống ấy còn biết thương xót, biết lo nghĩ một vài phần, chứ ta cứ ngồi yên một chỗ, chọc gậy xuống nước thì thân ta khi nào còn biết có thông dạng được. Ta trông đến cái lũ đen lưng cháy cật đầu rảo áo ướt hơi dật lật cổ để kiếm ra miếng cơm manh vải kia, thì ta nghĩ ngợi ra răng ấy chính là những phần-tử rất khẩn yêu về đường kinh-tế của nước nhà, những kiện-tốt rất hoạt-bát trong đường sinh kế của quốc-dân mà cực khổ lắm than, cất đầu chẳng nổi đến như thế, thì cái mệnh vận tương lai hà chẳng chịu một cái nguy-cơ rất lớn vì đó ru! Ta có nghĩ đến thế, lo đến thế, thì ta mới biết cái tình-trạng của kẻ nông-dân là đáng thương đáng xót biết chừng nào; cho nên ta có thể nói được rằng huyết-hãn của kẻ nông dân kia tức là huyết hãn của cả nước vậy. Ta phải lo tính làm sao cho cái huyết-hãn ấy có thể tưới bón vào cái nền kinh-tế của nước nhà, cái đường sinh kế của quốc-dân trở nên có thực hiện hoàn-toàn, có kết-quả mỹ-mãn, không đến nỗi hữu lao vô công như kia, chứ nếu chỉ biết phận ngồi mát ăn bát vàng, không chút gì lo nghĩ tới thì còn nói chi nữa.

Càng lo nghĩ thâm, thì ta lại càng thấy sừng sốt hội phấn, lấy là một dân mệnh chẳ hỏ thiên như kẻ nông-dân ta đây mà lại thích đương vào cái thời đại cạnh tranh, cái sức hoạt-động kinh-tế của các nước ngày nay đều đổ xô vào nông-giới, người ta có làm thì có ăn, có cố thì có được, mà nông dân mình thì cái sinh-lý gian nan như thế, nghĩ đã chán chưa! Sực nhớ cũng độ mấy hôm gần đây, có một người lão nông trong khi bàn đến công việc làm ăn có phàn nàn rằng: Về sự ruộng rẫy, giá đây chỉ nhờ về phần kinh-nghiệm trong bao nhiêu năm trời đem ra thi hành thực có công hiệu. Nhưng xét ra cái công-hiệu đó cũng chẳng được là bao, cái lợi chẳng qua chỉ mấy may mà cái phần làm ăn mình vẫn không cầm được tháng-toán chắc hẳn, cũng chỉ hú họa trông về cái vận đen đỏ ở ông xanh; cái cách làm ăn như thế khó lòng cho thịnh vượng được, giá đây thực lấy làm lo. những mừng bây giờ nhà nước đã truyền-bá cái nông-học cho quốc-dân ta, ngày đêm mong mỏi sẽ nhờ về cái thực-học đó mà cái nông-sự của dân mình sẽ có cơ tấn phát lên được, nhưng không hay học có hành được không? Ấy nông-dân mình đến nay cũng đã biết cái sự trông cậy về trời, cái sự hú họa cầu may là không thể được mà đã muốn khuynh-hướng về nông-học, thì ta trưởng cũng là một điều đáng mừng. Nhưng cái điều đó ta trông cậy ở các người có trí-thức, có nhiệt-thành lo nghĩ làm sao đó, chứ kẻ thịt bắp vai u, ăn no vác nặng kia chúng chỉ có cái huyết hãn là cái sinh-mệnh của chúng đó mà thôi, mà cái sinh-mệnh của chúng sẽ cầm ở trong tay các người đó sau này vậy.

S. B.

MỘT TỜ BÁO NHIỀU TUỔI NHẤT THẾ-GIỚI

Mới rồi nhà báo Chính-trị quan-báo nước Trung-hoa làm lễ kỷ-niệm ngày sinh nhật năm thứ một nghìn. Tờ báo này lúc mới dựng lên chẳng qua là một cái *cơ-quan truyền-thị* các công-văn của chánh-phủ, mà trong khoảng một nghìn năm nay thay hình đổi tên cũng đi nhiều lần, song cũng có thể cho là sáng lập đã một nghìn năm rồi, và là một tờ báo nhiều tuổi nhất thế-giới.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 27 Juillet 1923

Việc trong hạt trú binh

Tin Dusseldorf. — Một đoàn người Đức chuyên về việc hãy hoại dụng cụ ở Halemerf có thú rằng mỗi ngày một người được tiền công là 200 000 marks.

Nhà thương-mãnh tịch biên ở cửa bể Leinersheim 25 kiện giấy đáng giá nghìn triệu marks.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 28 Juillet 1923

Bức thư Pháp Bí trả lời nước Anh

Các báo Pháp có nói sử như tin tức ở Bruxelles gởi đến, thì nước Pháp và nước Bỉ họp ý nhau về bức thư trả lời lại nước Anh. Đến ngày thứ bảy và thứ hai bức thư ấy sẽ giao cho nước Anh.

Nay mai M. Poincaré và M. Theunis sẽ hội-kiến với nhau

Con gái nước Anh dân thâm các miền bị tàn phá

Theo như lời hội *France-Grande-Bretagne* mới, và có hội *British League of Help* tân thành, nay mai một trăm năm mươi người con gái nước Anh do 25 tỉnh thành nước Anh công-cử sẽ đến các miền bị tàn phá để thăm các thành-phố các thôn-xã của các thành ấy đỡ đần cho.

Việc trong hạt trú binh

Vì giá tiền mark khi lên khi xuống thất thường, nên sở quản-lý hỏa-xa Pháp Bỉ định tiền công những người Đức làm hỏa xa bằng tiền franc. Giá tiền thì giá bằng mark giấy, tính theo cái giá đồ đồng trong bảy ngày coối cùng.

Một cuộc đấu võ

Võ sĩ Hoa-kỳ Dundée thắng võ-sĩ Criqui, là người trước đây chiếm khôi vô địch võ cân nhẹ

Nước Hy-lạp đối với cuộc hòa Đông-âu

Vua Hy-lạp có gởi điện tín cảm ơn ông Venizelos về cái công-trạng của ông trong cuộc giảng hòa Đông-âu.

VĂN UYÊN

Hỏi ông phỗng đá

Khen ai khéo tạc tạc ra ông,
Đứng đó chờ ai đã mấy đông
Cuộc thế đầy vơi ông thửa nhẽ.
Mà trơ như đá vững như đồng.

Hỏi giời

Sẵn tay bút giấy viết vài lời,
Gửi gió đưa lên hỏi cợ trời.
Thân thế chẳng mưa mà lũng đũng,
Cuộc đời không nước cũng đầy vơi,
Kẻ giàu bạc áo sao giàu mãi,
Người khó nhân nghì vẫn khó thôi.
Còn lắm trò hay hay đáo để,
Trời cao xin cợ phán cho tôi. . .

Thọ-vực, Nguyễn-x-Bái.

Bài ca khuyến kiện tụng

Chòng nhau kể họ ngoài làng,
Ở cho trên kính dưới nhường là hơn.
Trước sau một bụng thảo hiền,
Phòng khi tối lửa tối đèn nhờ nhau.
Chớ nên tranh cạnh càng nhau,
Khoe ta lý sự ra màu thân quan.
Kia câu thổ tục đã bàn:
Một mình đi kiện tiếng mang ba đời;
Khuyên nên thôi giận lui nhời,
Người hơn ta kém đua nhau hơi ra gì.
Thà rằng lấc giận nén đi,
Mặc ai khôn dại tranh thì thêm càng.
Trước là mất của vào quan,
Sau là tội ác ai mang cho mình.
Mình nên giữ lấy giá mình,

Phác-nhạc, Bái-đính-Thường.

Tin Trung-hoa

Ngày 23 Juillet 1923

Hương-cảng đặc-điện

Tôn đại-nguyên-soái lại đổi hạn, Ngày hôm nay mới sang Đông-giang. Lý-lật-Quân và Tang-trí-Bình đánh được Hồng-triệu-Lân ở Mai-huyện, bắt được pháo giới rất nhiều.

Ngoại-giao và tài-chính

Ngoại-giao tổng-trưởng là Cố-duy-Quân và tài-chính tổng-trưởng là Vương-khắc-Mẫn đã quyết định cùng nhận chức.

Tin Lư-vinh-Tường

Lư-vinh-Tường chưa thuận đem quốc-hội sang Hàng-châu, cũng không muốn một mình biển-thị nên hay không.

Tin Tế-nhiếp-Nguyên

Tế-nhiếp-Nguyên điện về Bắc kinh báo cáo rằng hiện có một bọn da-đảng Nhật bản định làm nhiễu-loạn hai con đường Hồ-ninh và Tàu-phố. Lại đón ở Hải-châu có bắt được một chiếc tàu Nhật-bản tư vận quân-lính hơn 30 rương.

Tin Tào-Côn

Tào-Côn sai Lý-Mô tới Phụng-thiên thanh-minh hoãn việc tuyển-cử tổng-thống, hãy chế định hiến-pháp trước, và khuyên bọn nghị viên Đông-tam tỉnh về Kinh.

Vấn đề tuyển-cử tổng-thống

Ngày hôm qua Đoàn-kỳ-Thụy thết tiệc Uông-tinh-Vệ và các đại-biểu tỉnh Phụng-tiễn. Trong khi dự tiệc, Dương-Mỗ tuyên ngôn rằng người người thường bình-phẩm ai vấn-đề tổng-thống. Nói Tào-Côn làm chính tổng-thống và Tôn-trang-Sơn làm phó tổng thống, nhưng đó là một câu đồn không được đích xác.

MẤT TRÔNG QUA ĐƯỢC SẮT

Ở Madrid có tin đến nói rằng hồi-trước De Sancerat nói rằng ông có thể trông suốt qua được những chất đặc, mới rồi đã thí-nghiệm trong hoàng-cung cho hoàng-thái-hậu cùng mấy nhà bác-sĩ coi.

Lần này thí-nghiệm lại được hoàn-hảo hơn là lần trước, thí-nghiệm tại trước mặt Quốc-vương nước Tây-ban-nha cùng hoàng-hậu. Cứ như lời người Tây-ban-nha nói thì hôm-trước có thể chỉ được vị-trí những cái ghim của một cái đồng hồ đặt ở đằng sau các mảnh sắt cho kín đi.

BAN ĐẢO KAMTCHATKA LIỆU CHỪNG CÓ KHỎI MẤT HẲN KHÔNG

Ban đảo Kamtchatka, bị động đất luôn, mỗi ngày cứ bao mòn đầu đi, liệu có khỏi mất hẳn không?

Từ ngày đầu tháng Février đến ngày 16 Avril, có tới 195 lần động đất, mà mỗi lần lại kịch-liệt thêm. Nhà cửa nhiều cái bị đổ, và bằng người bị bắn lăn trên mặt đất rất nhiều.

Lần động đất ngày 18 Avril mới rồi rất là dữ-dội, lại thêm cái nạn đổ cây nước nữa. Trong các việc xảy ra trong lần động đất mới rồi, có một việc này rất lạ, là con sông Kamtchatka mất hẳn đi, vì đáy sông nổ ra hết hết nước.

Dân số ở bán đảo Kamtchatka chỉ có 7.000 người, mà đất đai 760 dặm, rộng 280 dặm. Nếu ở đấy cứ động đất luôn mãi như thế, không khéo một ngày kia đảo Kamtchatka mất hẳn đi, ấy xưa nay thương-hải biến vi tang-điền cũng là vì thế.

HÀI ĐÀM

Theo gương

Bà vợ một mõ, ông khóc em làng nước, ai khuyên giải cũng không nghe, càng khóc già. Sau một người bạn ghé vào tai hỏi thầm:

— Cô đi hát à-đào không?

Ông ấy khóc mà mồm vẫn còn mếu, đáp:

Thôi tôi cũng *gương* hi... hi... hi... theo ngài...

Sơn-Phong.

Tự do diễn đàn

Chớ nên chán đời

Đêm sáng giã g suông, nghĩ đến cái cảnh lỡ-thứ tha-hương, chiếc cho kẻ đa sầu trong lòng như nẫu, như nung, chứa chan mạch sầu, bàng hoàng như tỉnh như say, chín bỏi vẫn vít như vấy mối tơ. Nào hồn duyên nào tôi phận, nào trách con Tạo đa đoan, giận người đời điên đảo. . Lòng riêng đôi đoạn nghĩ gần thôi lại nghĩ xa, trăm điều không được điều nào vừa ý. Bởi trường đến nỗi nào là nẫm mới lớn dậy, trí-khôn minh mẫn, thân-thể tráng-kiện, đáng là tác phẩm ra công học tập có theo con đường tiến-hóa mới là phải, như s thao ôi! gần mực thời đen, gần đèn anh em chơi bời phóng tàng cho nên nỗi. Lần sẵn tiền phong phí, thi anh em chẳng bạn như bướm bay, xảy lúc có việc hoạn nạn thì nào thấy ai, ai là người quen biết? Cho hay khi vui thì vỗ tay vào, đến khi lỡ ngã thời nào thấy ai? Ngoi đến đời thế mà chán! Chán thật! Lại nghĩ đến cái hiện tình xã-hội đương buổi giao thời bỗng đâu phong hóa suy đồi, hằng ngày xảy ra những cái quái kịch làm như danh cho giống rồng tiên! Giai gái hiểu lầm nghĩa e Tự-do mà đến nỗi bại danh tàng đức. Lại còn chuyện cả và lắp miệng em cả nhờn nuốt cả bẻ, biết bao giờ cho miễn thôn quê ta nhất nhất đều thực hành cải lương? Lại nghĩ đến bản thân không bề tỏ sự tệ bạc cùng ai, mà sao chỉ những gặp bước khó khăn, ở đây chỉ những gặp vơi, sao ông xanh khéo bắt bình!

Nghĩ hết chuyện nọ chẳng chuyện kia, nghĩ đến cái gì là một cái chán, trông đến cái gì là một cái chán, tưởng cõi đời như cái bể khổ vậy! Mắt từ đứ trông ngọn đèn trong suốt canh chầy thổn thức dài. .

Buồn quá, vùng đứng dậy ra đi bách bộ, gió hây hây thổi, thốt-nhiên bỗng nẩy ra tư-tưởng mới mà từ lâu này trở đi các tâm thần coi như khác hẳn đi.

Mình tự bảo mình: ta chưa phải là hạng người đáng chán đời, về đường danh lợi ta còn ham, ta cũng muốn tiền trăm bạc mớ, ăn ta cũng muốn ăn miếng ngon, mặc ta cũng muốn mặc của tốt, ta vẫn mong của cao nhà rộng ta cũng cần vợ đẹp con khôn... Chẳng qua là ta cần không được mức không thể đến ta có ý chán đời đấy thôi.

Đường công-danh ta lỡ bước là vì ta không thiện dụng cái thời giờ lúc thanh niên của ta. Đáng phải học thì ta chơi, vẫn đốt vẫn nhất, tránh nào mà ta không được hưởng quyền cao chức trọng! Còn như ta đã cho bạn ta bội bạc cùng ta, cũng là lỗi tại ta không biết chọn bạn mà chơi, ba với ai ta cũng thân, trách nào mà ta chẳng bị lường gạt. Vậy ta nên biết rằng bất cứ thời buổi nào, chẳng cứ về xã-hội nào cũng có hạng người đổi trắng thay đen, lừa thầy phản bạn; nhưng kẻ vô lại ấy đã có pháp-luật trừng-trị việc gì đến ta mà ta chán. Miễn là thân ta không phải đến thì thôi.

Vả chăng đương lúc cổ mới giao nhau thì trường-g nước nào cũng bay xảy ra những chuyện thương luân bại lý. Sau này ai sẽ được lên đến cõi đường cực điểm văn-minh thì lo gì những chuyện chướng mắt chướng tai ấy chẳng dần tiêu-ma đi! Ngày nay ta chỉ nên nghĩ một điều là mình sinh ở đất nước mình bây giờ đương được cất bận hạnh quốc-dân chúa vọng mình là lẽ thanh niên có hy-vọng rất dài xa cao rộng, nếu ta đã vội mang sẵn cái bi-quan mang lấy cái tư-tưởng yếm thế thì chẳng hóa ra ta có phụ quốc-dân lắm ru? Vậy ta đã sinh ra đời ta phải nên có cái lạc quan đối với đời để gánh vác lấy việc đời cho khỏi mang tiếng là sống mà không phụ ta vậy.

Hi-Trương.

Cuộc thi thơ

Của Nhà-văn-Quốc-ngữ tặng

Thơ thi

CXXXII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Bốn mặt cung tường bát ngát rộng.
Xây cột cương thường nền đứng Lập,
Mở đường danh giáo cõi non Bồng.
Bể dâu bao trải trò ăn Hớt
Thi lễ từ thêm đạt các ông..
Hay khách văn-chương ghé đây t
Bia xanh cùng bể bạc, nước nô tron..

Ái-kỳ-Mỹ

115, Rue [illegible] Hanoi

XXXIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Cửa Khổng tường đây ai chẳng không?
Nước cơ vẫn chưa nguôi cảm đức,
Nền cao lồng hãng đạo thường công.
Gương trong soi tỏ trời Nam Bắc,
Miếu cả bề ghi cảnh Nhị Hàng.
Trải mấy tang thương cơ cũ đấy
Bia xanh, tương gắm để chờ đông.

Song-phương-Dương-đình-Tiến
Sơn-Phòng-x-Vĩnh

CXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn còn nguyên vợi nỗi sông.
Khí phách thánh-hiền in tượng đẻ,
Thần-lồ đạo đức gột hương sông.
Anh-danh bia đứng non Nùng sừng,
Nghĩa-liệt gương soi nước Nhị trong.
Trải Lý, Trần, Lê còn dấu cũ,
Lễ-nghi rực-rỡ giữa trời rộng.

Thanh-lạc, Đào-v-Vinh
31, Rue Paul-Bert, Thanh-hóa

CXXXV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn ghi đây cõi Lạc Hồng,
Trải mấy đời trường nương chân tất,
Bốn ngàn thu lễ đạo còn sùng.
Vòng cầu vong mãi bốn khôn chuyển,
Bóng nguyệt chưa gia cợt chẳng cong.
Vạn cổ thành này ta dấu cũ.
Nền nho đứng vững với non sông.

Nam-trung, Trần-thọ-Nhu
Vị-xuyên, Nam-định

CXXXVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Muôn thuở giang sơn nước Việt-Hồng.
Non nước nghìn xưa còn miếu cũ,
Gió mưa mấy độ vẫn chưa rong.
Một nền cõi hiền lan trời Á,
Ngọn đuốc văn minh rực cõi Đông.
Kim cổ tiếng chuông vang đất Việt,
Trần ai, ai có biết hay không?

Nguyễn bá-Tư
125 Rue Sinh-xí, Bắc-ninh

CXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thần tôn sừng khắp cõi Đông.
Bên gốc Khuê văn mưu nẻng trẻ,
Giữa nền cỏ-miếu khéo hương chung.
Phong trào lại lăng nẩy đương buổi,
Tân cựu dung hòa hãy sẽ công.
Tiên-chưa treo cao nơi cõi-chỉ,
Khiến đàn hậu tiến phải đem lòng.

CXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn uy nghiêm chốn Nhị Hàng.
Rạng rỡ văn minh nền Khổng-giáo,
Đẹp bia khoa giáp bậc nào phòng,

Đất tuy cảnh cũ nhưng thời mới,
Học đầu nền riêng vẫn đạo chung.
Thăng-tích trải bao lần thế-kỷ,
Vững đường đạo-đức vững non sông.
Thạch-đình, Đỗ quang-Nhạ
43, Rue Neyret, Hanoi

CXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chẳng phải Tây-hồ Trấn võ cung.
Ngọn bút xuân-thu giảm nước Nhị,
Bóng tường phù-sử rợp non Nùng.
Khuê-văn sáng rực người Nam Bắc,
Khói miếu thơm roi giống Lạc Hồng.
Tự Lý, Trần, Lê xa mấy thuở,
Văn nền văn-hiến vẫn non sông.

CXL

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Phố mỹ đường đan đứng ở trong.
Kinh xếp một pho in bút mực.
Tường cao vài lớp rậy non Nùng.
Văn phòng tri thời mát con Hồng Lạc,
Miếu mạo quyong treo chân Nhị Nùng.
Đắp đổi xuân thu đà biết mấy,
Mà nay sừng bót khắp trời đông.
Bùi-hữu-Chức
95, Rue de France, Nam-định

CXLI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Trải mấy tang-thương vẫn dấu phong
Chung đúc tinh-anh cùng đất Bắc,
Lưu truyền đạo đức khắp trời Đông.
Mảnh gương nhật nguyệt soi kim cổ,
Mấy lớp cung tường rõ núi sông.
Thời đại tân trào lay chuyển mấy,
Luân thường một mối hậu nhân trông
Hoàng-văn-Đào
Thư-ký xã Tiên-phương, Hưng-yên

CXLII

[illegible] *Miếu cổ y nhiên cảnh Nhị Nùng.*
Chín nhộm tường xây cao chết vót,
Ba ăn của mở rộng mênh mông.
Văn minh quá trắc phẩu Âu Á,
Giáo dục còn nguyên dấu Lạc Hồng.
Vật đổi sao dời chừng mấy độ,
Một tòa văn đối với non sông.
Nguyễn Tấu-Mai
17, Ruelle des Oignons, Hanoi

CXLIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng long
Nàng Nhị tôn lên cảnh tú chung.
Phong hóa noi theo rền Khổng Mạnh,
Khuê văn rạng vẻ giếng Tiên Rồng.
Rặng cây đôi Lý còn xanh lốt,
Nét chữ triều Lê chửa dấu phong.
Ba gác cung tường dù trải mấy,
Khói hương nghi ngút khắp trời đông.
Phạm-Lâm
99, Route de Sinh-từ, Hanoi

CXLIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Dấu cũ lồn sùng có vững không ?
Cỏ-thụ trước nhà nền Quốc giám,
Khuê-lâu đình đọc cửa nho phong,
Tường hoa gió thổi hoa phong dậu,
Riêng bích mấy lồng nước vẫn trong.
Trải mấy phong sương mà chẳng chuyển,
Vì cùng sông Nhị với non Nùng.
Nguyễn-ngọc-Liên
19, Rue de Ninh-bình, Nam-định

CXLV

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Miếu cũ ủ-rũm dấu vẫn phong,
Bia đá rêu in công-nghiệp Lý,
Tường hoa khói tỏa nước non Hồng.
Phong-trào Âu Á khi thay đổi,
Hương lửa xuân thu bỗi lạnh lùng
Lai láng rừng nho dòng nước Tổ,
Nhớ nguồn uớm hỏi có ai không ?
Phan-văn-Định
15, Rue de Ninh-bình, Nam-định

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 29 Juillet 1923, giá bạc ở kho Khố nước định là 8 f. 30.

Tin tàu. — Tàu *Iberville* khởi hành ở Saigon đi Tourane và Haiphong ngày 31 Juillet 1923, hồi 12 giờ 30.

Cuộc hành trình của quan Toàn-quyền Đat-doie. — Chiếc tàu *Min* quan Toàn-quyền đi trưa hôm thứ bảy, đến trưa hôm qua là 29 Juillet thì bị hỏng máy, cho nên phải hãm lại. Cứ như tin đã nhận được sáng hôm nay thì tàu *Min* bị lọc về phía bờ đảo Hải-nam.

Chiếc phóo thuyền *Moqueuse* ngày hôm qua hồi 17 giờ đã cho chạy ngay về phía tàu *Min*.

Sáng hôm nay hồi 10 giờ tàu *Amiral de Beaumont* cũng đi về phía ấy.

Sau nữa tàu *Paul Lecat* đã được tin ấy thì sáng ngày mai cũng đi về phía tàu *Min*.

* *

Theo như tin cuối cùng vừa nhận được thì tàu *Min* mới chữa tạm được và đi rất chậm, cho nên đã đi được rồi.

Có lẽ sáng sớm mai thì quan Toàn-quyền sang được tàu *Moqueuse*.

Quan Phó Toàn-quyền đáng lẽ tối hôm nay đi đường bộ vào Saigon, nhưng được tin tàu *Min*, ngài lại hoãn lại.

Toàn-quyền phủ lai cảo

Tại phủ Toàn quyền. — M. Le Fol. Aristide Eugène, quan cai-trị hạng nhất, trước tòng sự tại Trung-kỳ và sau về nhỉ thì kể từ ngày 6 Avril 1923 trở đi bổ vào phủ Toàn-quyền làm chức Quản-lý văn-phòng quan Toàn-quyền.

Học-chính cao đẳng. — MM. Houlié Gustave, Brachet François, Bernard Georges và Barthélemy Pierre có chức giáo-sư cao đẳng bản Pháp, kể từ ngày 1er Octobre 1923 trở đi thì thuộc quyền quan Học-chính tổng trưởng bổ làm giáo-sư Triết-học, toán-học, khoa học và văn-chương trong các trường Cao-đẳng Đông-pháp.

Trường Cao đẳng Văn-chương. — Nay đã tại Hanoi ngay dưới quyền kiểm soát của quan Học-chính tổng-trưởng, một trường Cao-đẳng Văn-chương mà các khoa sau này sẽ lập thành một trường Cao đẳng Văn-chương.

Bực học này sẽ đặt ra những lớp dạy và những buổi diễn-thuyết cho công-chúng nghe cùng những lớp để riêng cho học-sinh các trường Cao-đẳng.

Những lớp dạy và những buổi diễn-thuyết cho công-chúng nghe thì không mất tiền và những người sau này được dự-thính : 1° Nữ-giới người Âu-Tây ; 2° Những người bản-xứ có đủ tư-cách trí tuệ mà cứ ba tháng một lần, nhà Học-chính sẽ cấp cho một cái phiếu vào nghe không mất tiền.

Đến kỳ khai trường tới nơi này sẽ đặt ra một lớp giảng về văn chương Pháp và một lớp về triết học, mỗi lớp có một quan giáo-sư Cao-đẳng chọn ở trong các vị có chân giáo-sư Cao-đẳng bản Pháp đang tòng sự tại bên này.

Sau nữa lại đặt những cuộc diễn thuyết cho công chúng nghe về văn chương Việt và Hán, lịch-sử và địa-dư, văn-minh và mỹ-thuật của miền Cực-đông. Các diễn-giả thì sẽ do quan Học-chính tổng-trưởng cử và do quan Đốc trường Bác-cổ giới thiệu.

Chương trình các lớp dạy nói trên ấy thì định như sau này :

1° Ban Văn-chương Pháp :

Văn-chương Pháp : mỗi tuần lễ 2 giờ. Lớp của công chúng.

Giảng nghĩa sách : mỗi tuần lễ 4 giờ. Để dành cho học-sinh cao-đẳng.

Học Pháp-văn mỗi tuần lễ 3 giờ. Để dành cho học sinh các trường cao-đẳng.

2° Ban Triết-học

Giảng triết-học : mỗi tuần lễ 2 giờ. Lớp của công chúng.

Tâm-lý học và luân-lý học thực hành trong sự giáo-dục mỗi tuần lễ ba giờ. Để dành cho học-sinh trường cao-đẳng sư-phạm.

Xã-hội học : mỗi tuần lễ 2 giờ. Để dành cho học-sinh các trường Cao-đẳng.

Sư-phạm học : mỗi tuần lễ 2 giờ. Để dành cho học-sinh trường Cao-đẳng Sư-phạm.

Danh dự hội tinh — *(Tiếp-theo)*

Hội-tinh bực hạng nhì :

Đạo thuộc-địa sơ thứ 9 : MM. Ng-v-Khang, Phạm-đình-Kiên, cai.

Vệ khố đỏ thứ nhất : MM. Trần-hữu-Can, Nguyễn v-Ngu, đội ; Lê-Ngật-tinh, cai ; Ng trọng-Dinh phó quản ; Lê-bá-Cơ, Vũ-v-Lai tinh khố xanh ; Lương-v-Nghi, phó quản ; Cao văn-Mé, Ng-hiếu-Nghi, Ng-văn-Nghinh, Đinh-v-Phàm, Lê-v Viên, linh khố xanh ; Ng-Ngạc, Ng-Huân, đội ; Hà-Sinh cai.

Vệ khố đỏ thứ hai : MM Hoàng-văn-Trang, Vũ-đình-Cư, Trọng-phan-Sinh, phó quản ; Lý-Si, Phạm-văn-Đinh, cai ; Ng-văn-Ngát, Trần-quang-Biện, Trần-Gang, Ng-viết-Mưu, Ng v-Cấp, Trọng-Tài, Đỗ-văn-Bảo, đội.

Vệ khố đỏ thứ ba : MM. Trần-Kiêm, Ma văn-Nhan, phó quản ; Hoàng-v Nông, cai ; Tô-quang-Niên, Đỗ-v-Diên Ng-v-Chinh, Hoàng-văn-Thay, Ng v-Dang, Ma-v-Lanh, đội ; Ng-xuân-Thiện, Nông v-Niên, Ngô-tuấn-Nguyên, Hoàng khánh-Mo, Vũ-văn-Diên, Hoàng-v Vượng, linh khố mạnh.

Vệ khố đỏ hạng tư : MM. Phạm-v-Hựu, Bùi-văn-Huệ, Lý-văn-Thang, Nguyễn-văn Thương, phó quản ; Ng-văn-Thinh, Chu-văn-Thuần, Phạm-ngọc-Tí, Trần-nghĩa-Chi. Ng-v-An, đội ; Trần-văn-Chiến. Hoàng-quảng-Dinh, Lê-hữu-Nhu, Đặng-đình-Tuyết, linh khố đỏ.

Vệ phác-thủ thuộc địa thứ tư : MM. Ng-Dương, phó quản ; Vũ-văn-Sinh, Vũ văn-Ngôn, Trần-văn-Cầu, Cao-văn-Nhọ, Lương-đình-Phán, linh.

Cuộc diễn-thuyết tại hội Khai-trí. — Tối hôm qua, hội Khai-trí có đặt tiệc thăng, đến dự tiệc chừng sáu mươi ông hội-viên. Hồi 9 giờ, tiệc xong thì ông Jagvier là nguyên chủ nhà máy giấy Đáp cần có diễn-thuyết về đạo đức trong nghề buôn và các việc doanh-nghiệp. Ông nói đại-khái rằng trước thời-đại cách-mệnh thì ở bên Pháp nghề buôn cũng cho là hèn lắm, mãi sau mới biết cho là quí như bây giờ. Ông nói rằng nghề buôn muốn được thịnh-lợi thì phải lấy đạo-đức làm gốc, ngay những nhà đại-phú ở Âu Mỹ như ông vua Dầu hỏa, ông vua Thép, v v., cũng đã nghiệm ra rằng phàm cần ông gây nên cơ-nghiệp lớn là phải lấy đạo đức làm gốc, chớ người ta chưa từng thấy sự điên-đảo, giả trá, lường gạt mà làm nên phú-quí lâu bền bao giờ. Vậy nhà buôn muốn làm nên giàu có thì phải có học thức, phải sành nghề buôn, phải chiều ý khách và nhất là phải lấy sự thực thà làm cốt. Ông nói luôn trong một giờ đồng hồ, dáng câu văn gần đi đến những người ít chữ tây ai cũng hiểu được. Nhiều ông không dự tiệc, chỉ vì thấy cái đầu bài hay mà cũng đến nghe giảng. Cử-tọa lấy làm cảm ơn lắm, cho nên có vỗ tay mừng ông hồi lâu.

Bán một cái xe đạp cũ mà bằng máy còn mới, bánh cao-su, có đóng sẵn một con ngựa đen, 6 tuổi, thực tốt, ngựa rất lành, chạy thực nhanh.

Hỏi tại : M. SOUBRIER, Commis des Postes et Télégraphes, Hanoi.

Đôi chữ đồng-tâm. — 31 Juillet này đến Sán-nhiên-đài xem diễn lại tích bát BÔI CHỮ ĐỒNG-TÂM, bán vé từ tối hôm trước.

2002 Sán-nhiên đài lại cảo

Cất đám ông Hoàng-kim-Bảng. — Sáng hôm qua, hồi 7 giờ đã cất đám ông Hoàng-kim-Bảng chủ-nhiệm công-ti Quảng-Hưng-Long, hội-viên Hội-đồng tư-vấn, Hội-đồng thương-mại và Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ. Các quan chức và các thân-hào, các nhà thương-mại Tây Nam đi đưa đông lắm, ở Hà-thành ta không mấy đám được đông người tới tỉnh thân-ái như thế bao giờ.

Khi linh cữu đặt lên xe tang thì quan Đốc-lý có đọc một bài điếu-văn ca-tụng ông Bảng có cái tài buôn giỏi và trong khi ở Hội-đồng thành-phố thì ông đã tỏ được là một ông hội-viên biết bênh vực quyền lợi cho thành-phố.

Ông Aviat cũng thay mặt Hội-đồng thương-mại Hanoi đọc mấy lời viếng ông và khi tới huyệt thì ông Hoàng-quang Hưng có thay lời hội Quảng-Hưng Long đọc một bài như sau này :

Thưa các ngài,

Ông Hoàng-kim-Bảng là ông chủ-nhiệm rất quí-báu và trách nhiệm của ông đối với hội Quảng-Hưng Long chúng tôi, thực là quan-trọng, ngày nay ông từ trần, sự buồn-rầu đau-đớn cho chúng tôi, đến đây là chỗ tổng biệt cuối cùng, vậy xin pháp các ngài, có mấy câu kính viếng ông Hoàng-kim-Bảng.

Than ôi, tạo vật ố toàn, là câu oán giời, tiếc người bay sao ! ôi, con người ta ở đời, nếu khi sinh-thời mà không lợi cho đời, thì đến ngày từ biệt, không danh tiếng gì lại. Vậy là người không để lành trọng mà sự sinh tử cho là sự thường. Duy người có đức hạnh, có tài năng, có sự nghiệp, khắp các phương diện, đến có sự cảnh làm nên quan hệ với gia-đình, với xã-hội, sống để cho người yêu, thác để cho người ta thương vậy.

Ông Hoàng kim-Bảng là người có đủ tư-cách ấy, vậy nên không những gia-đình, trong buổi tổng biệt ông nay, giờ thăm mua sầu, mà xã-hội cũng một cảnh giăng mờ hoa ủ, bà lại chẳng phải là sự bi-thảm riêng của hội Quảng Hưng-Long chúng tôi, mất ông Hoàng-kim Bảng, là ông chủ rất yêu, rất thương, rất tiếc mà chúng tôi còn trời cuộc mất một cánh tay quan-trọng của chúng tôi hay sao.

Năm 1907, ông cùng ba ông đồng-nghiệp lập nên hội Quảng-Hưng-Long, thăm thoắt trong 17 năm rời, nay đã nghiễm-nhiên là một hội đại-thương cục, có giá-trị ở Bắc-kỳ đối với các cục hoàn-hải doanh thương, tưởng cũng đã chen vai một phần ưu thắng.

Kỳ công-phu thành lập ông đối với bản-hội biết bao nhiêu là tài lực, trí thức, bao là biết bao nhiêu tinh-thần, tế tức vơn hại giống cây, nay đã tới ngày nở hoa kết quả, vẫn đinh ninh ông sống bên hội hưởng cuộc đoàn viên, gây nên vinh hiển.

Mới đây Chánh-phủ hảo hợ có ông đi phái-bộ đấu-xảo thành Marseille, đi thay mặt cho tòa Thương-mại Bắc kỳ và làm đại-biểu cho các nhà công-thương, kỹ-nghệ bản-xứ, đã ông được rộng đường kinh-tế, khi trở về ông những đốc lòng chăm chỉ việc mở mang kỹ nghệ, để khoáng-trương thực nghiệp cho thỏa lòng ao-ước xưa nay.

Ngày đau, đương vì nghĩa-vụ, phải đi bệnh chung, chữ tử biệt sinh ly, xui ông Bảng đã thương đã nhớ cho chúng tôi vẫn cùng vô hạn.

Nhờ ông Bảng, tinh tình ôn nhã, tư chất hiền hòa, suốt cả xã-hội trong Nam người Bắc gây tình chung lợi nước, lợi nhà, đường kinh tế chẳng quản công lao khó nhọc.

Trải mấy lần ông sang Nhật bản kỳ Tư vấn nghị-viện, Thương-mại hội-viện, Hà-thành ủy-viện và ân tứ Bội-tinh, đã dự một phần bảo thủ cho quốc dân.

Chính-phủ bằng đã chiếu cố đến công-nghiệp của ông mà bộ chiếu ban thưởng : nào là Bắc-liêu Công-phụng, nào Kim-khánh. Kim-tiền, bội-tinh các hạng, đã tiêu biểu bực người có giá trị như ông, nhất tự vinh hoa, công danh hoàn-hảo, vì nhân chi đạo tưởng cũng vẹn tuyền.

Thế mà Tạo-hóa trêu người, đem bạn thọ hại người chung nghĩa, thương ông Bảng, giá cũng chưa già, trẻ chưa qua tuổi, 43 tuổi xuân vàng xe hạc, sâm chôi lan quế đã hơ vơ, mẹ già đầu bạc răng long, hai buổi thần hôn ai phụng dưỡng.

Ba giờ sáng ngày 14 tháng sáu năm Quý-hợi, là ngày 27 Juillet 1923 là ngày ông từ giã chúng tôi, ông còn dặn lại một lời dặng nhớ rằng : Hội ta đương buổi tân trào đua chen trên sơn đường thương-nghiệp, ta nên bảo tồn thể thống, chớ để mang tiếng bội ơ với thương trường ! Bấy nhiêu lời của ông di chúc, chúng tôi nghe, lòng thêm kính phục. Kính vì ông sống đã đành đoạn đó mà vì ông trác cốn ân ái, thấm thiết nhớ thì ông đem đi, quí hồn thay ! lời ông để lại. Tuổi thì là thôi, nói càng ái ngại, bỏ thiêng ông tuy đường âm phủng phất xa xa, tiếng thơm ông ở cõi dương trần truyền mãi mãi.

Nay là ngày tiễn ông lên đường cực-lạc, xin vì ông giọt lệ chứa chan, cùng nhau thấy mặt nhà nhàng, đông trước linh cữu ông thỏ-thẻn chia buồn.

Về phần riêng tôi với ông Hoàng-kim-Bảng, thì lại càng nặng nỗi biết bao, khi sớm, lúc khuya, điều hòa nhỉ thiệt, tình mai nghịch nói sao cho xiết, nghĩa đồng liêu nhớ mến người.

Ông Hoàng-kim-Bảng ôi, sao đang đi với bỏ chúng tôi, mà lánh biệt cõi trần, khiến ai xây đứt ngậm ngùi tấc dạ, ngày hôm nay là ngày tiễn biệt cuối cùng của ông, xin có mấy lời kính cẩn đọc đang nghìn thu yên giấc.

Than ôi !

Bản-quán có lời chia buồn với qui-quyến ông Hoàng-kim-Bảng và hội Quảng-Hưng-Long lần nữa.

ĐẤT HƯỚNG NAM BÁN

Ở đường số 85 (trông thẳng ra chợ Hàng Da cũ) rộng 5m00 giải 30m 00, ai muốn mua đến số nhà 40, phố Nhà-thương-khách mà hỏi.

3640

Ngạch Tư pháp. — Các viên thám-tá thông-ngôn ngạch Tư-pháp có tên sau này được thăng chức kể từ ngày 1er Juillet 1923.

Thăng tri-am-tá hạng ba :

M. Hồ-văn-Thuận.

Thăng thám-tá hạng tư :

MM. Lê-văn Chất, Lý-ngoãn-Nhon, Nguyễn-văn-Kính.

Ai tin. — Bản quán được tin buồn rằng : Ngày thứ bảy vừa rồi, bà nội-trưởng ông Lê-hữu-Chinh, phán-sự ở công-ti tâm-lợi Bắc-kỳ, tức là thân-mẫu ông Lê-hữu-Phúc giáo sư bộc Thành-chung, thư ký trường Cao-đẳng sư-phạm, mới lạ thế lại nhà số 56 phố bàng Bông Hanoi. Hồi 12 giờ trưa hôm nay đã cất đám về Phúc-trang hội Hợp thiện, thân thích bạn-hữu đi đưa đám rất đông, ai cũng tiếc cho ông phán Chinh đã thiệt mất một tay diễn nội-trợ. Bản-quán có lời chia buồn cùng qui-quyến.

Mấy việc thâu lớn. — Bến ngày 18 Août 1923, hồi 16 giờ rưỡi tại sở Lục-lộ Hanoi sẽ đấu giá thầu hai việc này :

1° Làm cái nhà lớn cho trường nam Sư-phạm Hanoi giá đáng 57.128 p 37.

2° Một cái đình cho quan Đồng-lý phủ Thông-sứ, giá đáng 24.431 p.68.

3° Một cái nhà cho viên kiểm-soát sở Bưu-điện Cao-bằng giá đáng 18 725 p.78

BÁN HAY CHO THUÊ

Có độ 2.000 thước đất, và xưởng, ở số 31 Quai Clémenceau.

Bán một nửa hay cho thuê. Bỏi tại 73, Phố Médicaments, Hanoi. 3624

Khám-nghiệm tử-thi. — Sáng thứ sáu vừa rồi, quan Biện-lý Hanoi có ủy một quan thầy thuốc đến khám tử-thi M. Lê-v-Ngọc buôn bán ở Vinh mất tại Hanoi và chôn đã từ mấy hôm trước.

Nguyên là M. Ngọc đau từ trong Vinh định ra Hanoi chữa thuốc, không rõ thế nào mà hôm sau mất ở nhà ông ở phố hàng Nón. Người nhà mới đi trình tòa Đốc-lý, nhưng chưa có giấy thầy thuốc thành-phố đã cất ngay, bởi vậy Tòa án lấy làm nghi mà ủy quan thầy thuốc mổ lấy những chất ở trong mình đề thí nghiệm.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay Tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Bán thuốc ngoại quốc — M. Ng-v-Hợp bán hàng thuốc lấy phải phạt 500 quan và chủ Wong Ung cũng bán hàng thuốc bắt phải phạt 200 quan và 15 ngày tù án treo. Vì khám thấy trong hàng có bán mấy thứ thuốc cấm ngoại quốc mà có lệ cấm không được bán.

Đánh chị dâu. — Nguyễn vợ Trần-đình-Ba tức Đọc biết nghề bắn đen, nên người chị dâu là Thị-Ba có mua chỉ cho con gái đến nhà học. Học được ít lâu vợ Trần-đình-Ba cho nghỉ rồi không dạy nữa ; người chị dâu đến đòi tiền mua chỉ, vì thế mà hai bên sinh sự chửi nhau. Sau Trần-đình-Ba đi làm về biết chuyện, cầm gậy đến tận nhà chị dâu đánh đá bị thương phải vào nhà thương chữa mất mới khỏi. Trước tòa có đòi Trần-đình-Ba không thấy đến, nên đã phạt vắng mặt 8 ngày tù và 25 quan. Sau Trần-đình-Ba xin chống cái án vắng mặt ấy. Nay tòa xét lại phạt có 16 quan thôi

Đầy tớ bất lương. — Hoàng-văn-Phác là bồi dọn bàng cho hãng chè bỏ quên cái gấy bạc 5 đồng ở tủ áo, liền ăn cắp. Sau chủ sực nhớ đến, lấy áo tìm, thấy mất, khám mình tên ấy biện bắt được cái gấy bạc. Tòa phạt tên Phác 5 ta tháng tù.

Lợi trưởng mượn thẻ của người khác đi đánh bạc. — Bùi-đình Tô là lý trưởng có mấu mẻ cờ bạc, một hôm mượn thẻ người khác đem đánh bạc. Khibị bắt thì đưa ngay cái thẻ mượn ấy ra để khỏi lộ mình là lý-trưởng. Song chẳng may sở cảm biết sự gian-dối Ty Tòa phạt Bùi-đình-Tô 10 quan ;

Ăn cắp tỉ ốc và than. — Lê đắc-Quý làm cu-li cho một người thân-khoán, ăn cắp thóc và than ở ga xe-lửa chuyên cho vợ đem về nhà. Tòa phạt tên Quý 3 tháng 1 ngày tù và vợ là Ng-thị-Hai 150 quan.

Làm tài ăn cắp. — Người khách ở ga đương lấy vé đi Laokay, tên Phạm-năng-Hội thò tay vào túi người ấy ăn cắp một cái ví tiền và lẻ thì thân. Có người Mật-thám gác ở ga trông thấy, chạy lại bắt được. Tòa lượng phạt tên Hội 100 quan, vì người khách với vì xử sở không muốn kiện

Ăn cắp của bà chủ. — Tòa phạt tên Ng-v-Nhương 2 năm tù và tên Lê-v-Bé 3 năm tù về tội bắt được hai tên lấy mang đồ ăn cắp, xét ra thì là đồ ăn cắp của bà người và lại phạt mỗi tên 5 năm tù nữa vì hai tên lấy trước đã can việc ăn cắp rồi.

Hai cái trộm. — Mme Nguyễn-thị-Hợp 40 tuổi bán hàng tạp ở Tuyên-quang về Hanoi trọ tại chùa Huyền-thiên ở hàng Khoai trình rằng có một người đàn bà lạ ăn cắp mất mấy tấm lụa giá 149 đồng.

Mme Nguyễn-thị-Chiêm 20 tuổi nhà ở phố Dieulefils số 32 trình rằng đầy tớ trai tên là Lung ăn cắp các đồ nữ-trang hàng vàng bạc và quần áo giáước 170 đồng.

Trẻ con chơi ngoài đường. — Nhiều nhà rất khó đại cứ để con trẻ ra chơi ngoài đường. Biết bao nhiêu đứa vì thế mà bị hẹp xe tay, xe đạp ; có khi ô-tô nữa, mà vẫn không thấy chừng.

Như hôm kia ở phố hàng Bạc vào hồi 5, 6 giờ chiều, trời hãy còn nắng mà lại là phố đông ; thế mà có đến 15, 16 đứa chơi quay ở giữa đường, khi có hai cái xe đạp đi gần đến tận nơi, chúng mới chạy, thành ra một người đi xe bị ngã nhưng không việc gì. Cũng may mà trong lấy nhiều đứa không đứa nào bị thương cả. Các nhà có trẻ nên cấm chúng đi mới được, không thì có ngày hối chẳng kịp.

Ng-v-Tiên lại cảo

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc tiễn hành quan quyền Toàn-quyền Baudoin. — Từ hôm phòng Thương-mại được tin quan quyền Toàn-quyền Baudoin và quí phu-nhân sẽ qua hải-cảng đáp tàu *Admiral de Beaumont* về nghỉ bên quí quốc, thì lập tức cho trần thiết gian khu giữa dưới thị-sảnh quan-khẩu (Sát-kho) rất lịch-sự để đón tiếp và tiễn đưa ngài.

Ngày thứ bảy 28 Juillet, đúng 11 giờ 45, chiếc hỏa-xa riêng của quan quyền Toàn-quyền từ từ ở trên lối nhà ga xuống, các quan và các thân hào Tây Nam đã đứng chực ở trước đường sắt đón chào rất vui vẻ.

Các quan và các viên chức đi đón quan quyền Toàn-quyền Baudoin ngày hôm đó, nhận ra có quan Đốc-lý Krantheimer, quan công-sứ tỉnh Kiến-an Fouque, quan công-sứ tỉnh Quảng-yên Broni, quan cai-trị ngoại-châu, chưởng văn-phòng tòa Đốc-lý Sourdeval, quan chánh-án Gentille, quan Dự-thẩm Dumoulin, quan đốc-tơ Doreau, quan thanh-tra sở Thương-chính Muraire, quan chánh sở Một-thám Quillot, quan chánh sở Cảnh-sát Grémeaux, quan nguyên Khám-sứ Trung-kỳ Tissot, ông chánh phòng Thương-mại Porchet, ông Neri là Lãnh sự Nhật bản và mấy ông Nghị viên tư, vân vân. Các quan võ thì có quan Tổng-chưởng binh-vụ, Méchet ; quan Tổng chưởng Pháo-thuyền Moqueuse, Resion ; MM. Vergnais, Klein, Fanciellet, v. v. là các quan về các ngoại binh lương. Những quí phu-nhân và các viên chức Tây-Nam các sở công tư đông lắm, không thể sao nhận hết được.

Khi bái khán Au champs do một toán khố-xanh thổi dét rồi thì các quan đã vào lối gian kho trần-thiết. Quan quyền Toàn-quyền Baudoin bắt tay xuống lượt và ân cần đàm đạo với mọi người. Đoạn ngài cùng qui phu-nhân và các quan theo hầu xuống tàu. Cũng có nhiều qui-quan và qui phu-nhân đưa chân xuống tận tàu, hiễn Baudoin phu-phận nhiều, bó hoa rất đẹp.

Đúng 12 giờ, tàu nhổ neo, Baudoin đại-nhân thân ra đứng ở mạn tàu chào mọi người lần cuối cùng nữa.

Chực tự tử. — Hồi năm giờ sáng ngày hôm nay có một chàng ra cầu ao hồ gieo mình xuống sông tự tử. May lúc ấy có mấy người thuyền chài trông thấy nhảy xuống vớt lên được. Không thì anh ịchàng đã vội yên thân nơi chín suối. Người coi vườn ương cây của thành-phố và mấy người thuyền chài thấy hỏi đưa ngay chàng ta vào nhà thương gần đấy phục thuốc, thì một chốc tỉnh lại khai rằng tên là Ng-v-Xuân, 20 tuổi quán làng Thượng-cốc, huyện Mỹ-lộc tỉnh Nam-định, vì đánh bạc thua mất ba chục bạc là món tiền của chú đưa cho đi mua lợn, nên giận thân định chết.

Nạn ô-tô. — Bởi sán gió hôm thứ bảy chiếc ô-tô số 1355 của M. Joseph Lục qua đường Maréchal Pétain chạm phải chiếc xe gỗ hiệu VAN số 721 do tên Mạnh-kinh Minh kéo ở trước cửa nhà số 93. Chiếc xe gỗ bị vành bắn bánh xe bên tay phải, nhưng không việc gì đến người cả. Xét ra thì lỗi tự chiếc xe gỗ, vì lúc lấy ô-tô M Lục vừa đi đến đấy thôi chiếc xe gỗ lại chực chạy vội qua sang đường bên kia.

Mất cắp ở tàu thủy. — Người thợ tiện Phạm-sĩ Riên, 30 tuổi ở Lạc-viên có đơn trình rằng hôm nọ bị mất cắp ở tàu thủy một món tiền 20 đồng 2 hào và chiếc mọc khín trong khi hãm nằm ngủ.

Thu thuế lối mới. — M. Trần-v-Chung tức Tám 32 tuổi, thu về chợ nhà ở phố Bonnal, số 145 bị tổng giam vì đâu thu thuế bà lạm.

Hai cái trộm. — Đêm 27 rạng ngày 28 Juillet, trộm vào nhà người thợ đóng giầy Ng-v-Cồn ở số 278 phố Tonkinoise lấy mất số tiền 28 đồng 9 hào và quần áo đáng giá 51 đồng 5 hào.

Cũng đêm ấy trộm lẻo vào thuyền tên Lê-v-Chè đậu ở Bính-đông lấy mất cái áo alpaga trong túi áo có 4 đồng và một cái thẻ thu và một cái giấy biên lai cầm chiếc nhẫn vàng.

BẮC-NINH

Một việc bắt cướp đáng khen. — Hồi mười hai giờ đêm hôm mùng tám, có một đám cướp độ mười bốn đứa, vào ăn cướp nhà thị Lý-Khuê, bắt chủ nhà, phá tủ, bỏ hòm lấy tang vật phòng một nghìn đồng bạc. rồi mở cửa bắt chủ nhà đưa ra. Khi đi đến giữa ngõ, tuần làng ấy sẵn vào đánh, bắt sống được một tên cướp và một khẩu súng. Can đảm thay ! tuần làng ấy, đương khi đêm tối mà đánh được đám cướp có đã khí giới như thế, thật đáng khen lắm.

Làng ấy trả phá, chưa mấy khi bắt được. Từ khi làng ấy cải lương, viên chánh-hội sửa lại việc tuần giữ, đặt ra điều tuồng thưởng, đã khích khuyến dân làng, nên chi sự tuần phòng mới có hiệu quả như thế.

Nguyễn-nguyên-Thành.

Tiêu liều. — Tên Nguyễn-văn-Thái người làng Cổ-by Gia-lâm với tên Nguyễn văn-Bằng cùng ở một làng, khi tên Bằng đi linh mộ sang pháp đi có gửi tên Thái 6 p. nhờ đưa về nhà hộ, tên Thái tiêu ngay đi không gì với nhà tên Bằng cả. May tên

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ mà thường bọng
Mặt số kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 6 NĂM
Giá . . . . . 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
3608

山 KHƯƠNG-SƠN 姜
• Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-DIỄM •
Hanoi, n° 29, Rue de la Soie, Tonkin

Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v.... bán buôn và bán lẻ.

Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tỉ-tế. Có gửi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).
3590

PHÒNG - THẢM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đệ nhứt đẳng Bắc-đẩu bội tinh
Nguyên chuyên trị ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 2 đồng một lần
XIN GIẤY LÊN-CHƯƠNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG HÀ-LONG, 13 (gần nhà số 230)
3614

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
3642

XE MOTO

Chỉ có một thứ xe đạp có động cơ 100 c/mc kiểu L'ÉVANS CYELEMOTOR là đã chạy được từ Paris đến Nice không phải đạp mà thôi.

Xem những kiểu xe mới có đèn điện. Đi một trăm kilomètres chỉ mất một lít rưỡi dầu xăng. Vừa lịch sự vừa tiện lợi.

Đại-biểu về toàn hạt Đông-pháp :
GIOVANNELLI, 45, phố Maréchal Joffre, Hanoi
3634

Savon Cadum
Để rửa mặt và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cũng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự mịn của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chốc cùng làm chốc lưỡi nóng, thì savon đó làm nhiều muối, chắc nó phải làm đầy nước da.

Savon Cadum bảo chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch ; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịn, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẻ khoắn.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị bụi-bặm bích lại, thì nó mọc ra u, nần cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da cuả ta được khoẻ khoắn và mịn luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm lịch kiếm, gì người ta dùng nó không bỏ chốc nào, mà lại lấn bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Đồng-hồ đeo tay hạ giá
Mỗi cái 1 $ 00

Được các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu giá bọn con 5 quan nầu chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1 $ 00, nếu chiếu giá không bớt thời xin miễn cái kính giọng đồng cái bập cũng xem cho vui này !

Đồng hồ đeo tay chính (đồ thấp giá) giá trước 0 $ 00 nay 0 $ 00
— id — đồ kim ly — 0 00 — 0 00
— id — kim thép và kim vàng — 4 00 — 0 00
— id — vuông thực sinh — 0 80 — 0 00

Đi các quý-khách chiếu cố cho 5 cái mà không bớt giá, (chiếu giá trước) thời xin bổn hiệu lấy 1 cái kính giọng vàng đời kiểu và 1 cái hộp kính aluminium và cả tiền nước cứu. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
49, Phố hàng Ngang, HANOI
3640

Muốn được
SÁU TRĂM BẠC (600$)
thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỒ của
HIỆU THUỐC LÁ "STIC" mà thi.
Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi.

祥和裕 YU-WO-TSBONG
Grand Magasin de Soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
55, Rue des Cantonnais, 55
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 258

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng Ta ; hàng tơn buôn, không bán lẻ và không gởi hiệu mẫu đi các nơi.

Hàng Tàu có nhiều bên Trung-hoa làm ra, nhà nào gởi khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó còn phải buôn lại cho bản-hiệu ; nếu quí khách mua của bản-hiệu, thật là buôn tại gốc, bán tại ngọn. Vậy xin các quí-khách chiếu-cố một lần hàng tốt, giá rẻ.

MUỐN BIẾT : Các thứ hàng thật tốt thật trắng ở đó xin gởi mẫu lại, bảo-hiệu sẽ gởi giá rất rẻ.

Nay cáo-bạch
YU-WO-TSBONG

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo như lời quảng cáo trong báo đây, chớ không phải có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh thì khỏi nhầm to !!!

Ngày giờ ? tháng mấy, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Một các phòng lời xem nhà vàng ?
Chiều nay đại diện phòng vẽ MONTÈS một thứ rượu bổ đã dùng ngự dùng qua rồi lắm, đáng nên gia thưởng, trước lúc phê thị gởi cho qui dược phòng chế-hóa để tỉ thành-giả.
Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin coi tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này

Bằng ở Pháp về đòi mấy lần tên Thái cũng không giả, phải thưa tòa. Phiên tòa 25 Mai xử khuyết tịch tên Thái 15 ngày tù, bắt đền cho tên Bằng 6 p. và phạt tiền phi tổn. Tên Thái lại xin kháng án, phiên tòa hôm 27 xử lại, tên Thái cãi rằng tên Bằng không giao tiền cho nó bao giờ, song hiện tác giao có Nguyễn-đình Kế ở làng Gia-thụy làm chứng, nên tòa lại y cái án trước phạt tên Thái 15 ngày tù, đền cho tên Bằng 6p và chịu các tiền phi tổn.

Tự tận hay không ? — Chuyến xe lửa sáng hôm 29 tây ở Hanoi chạy đến địa phận làng Nưa, có một chàng thiếu niên trạc độ 20 tuổi, người phố Cửa nậu đứng bơ vơ ở đường sắt xuống tránh, bị xe lửa nghiền tỏ đầu chết ngay. Lại nghe đâu nói khi xe lửa chạy tới anh ta kê đầu vào đường sắt để tự tận.

LẠNG-SƠN

Đường sạt. — Cũng vì mấy trận mưa to luôn trong mấy hôm nay mà các đường bị sạt nhiều nơi như con đường Na-cham Thất Khê bị đá xô xuống từ ki-lô-mét 35 đến ki-lô-mét 38 ô-tô không đi lại được, chừng một tuần lễ nữa mới thông đồng được như cũ. Còn con đường xe-lửa cũng bị đất núi đổ xuống nên chuyến xe-lửa 42 ở Na-cham về đến ki-lô-mét 178 phải đỗ lại mất nửa giờ để đợi hòn đất mới đi được.

Cuộc Đấu-xảo Mỹ-nghệ

Hội Khai-trí-Tiến-đức định cuộc Đấu-xảo Mỹ-nghệ của hội tổ-chức ra, bắt đầu từ ngày 1er Novembre 1923.

Các đơn xin dự cuộc Đấu-xảo thì nhận từ nay cho đến 30 Septembre 1923 thì thôi.

Còn các đồ Đấu-xảo sẽ nhận tại nhà hội-quán ở phố hàng Trống từ ngày 29 đến ngày 25 Octobre 1923.

Ai có đơn dự cuộc Đấu-xảo hay muốn hỏi điều gì về việc ấy thì viết thư cho ông Trưởng ban Mỹ-nghệ là Monsieur HIÉROLTZ, Directeur de l'École des Arts appliqués à Hanoi.

NGÀI NÀO MUỐN ĐI Ô-TÔ LÊN CAO-BẰNG NÊN BIẾT !!!

Vì Công-ty MÃO-CẢNH mới thầu thêm được việc chở quân-nhu cho sở Binh-lương và việc tải thơ cho Nhà nước, nên ngày giờ xe chạy — kể từ 1er Août 1923 — sẽ đổi lại như sau này :

A) *Nacham đi Cao bằng* — Theo ngày tây cứ đúng 9 giờ sáng những ngày lẻ (mồng 1, 3, 5, 7 vân vân....)

B) *Cao-bằng về Nacham* — Cứ đúng 6 giờ sáng tất cả những ngày chẵn (mồng 2, 4, 6, 8 vân vân....)

3636

Các ông chủ nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », **Julien & Fortin**, số 8, đường Gia-Long, Hanoi.

số 1

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo há có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

HỒI THỨ I

Khoảng năm Chính-thống, có quan Thái-thường họ *Bạch*, tên là *Duyên*, tên tự là *Thái-huyền*. Khoa giáp xuất thân, vốn người *Kim-lăng*, nhân bấy giờ có *Vương-chấn* lộng quyền, *Bạch-thái-huyền* mới cáo quan về quê-nhà.

Bạch-thái-huyền không anh em trai nào cả, có một người em gái đã gả cho quan phó-sứ *Sơn-đông* họ *Lư*, bởi vậy thành ra chỉ có một thân vò-võ.

Bạch-thái-huyền vốn tính trầm-tĩnh, không tham danh-lợi, lại biếng những sự phàng-nhiễu, chỉ thích về đường thi-tiêu. Thành *Kim-lăng* là nơi đô-hội, *Bạch-thái-huyền* hiếm về nỗi giao-tiếp phiền-phức, mới về ở chốn hương-thôn, tên gọi làng *Cầm-thạch*, cách thành *Kim-lăng* độ 70 dặm.

Làng *Cầm-thạch* bốn mặt đều có núi xanh vây bọc. Lại có một giải thành-khê, từ tây qua đông, hai bên bờ hoa đào bát-ngát, thật là nơi « Sơn-thầy hữu-tinh » vậy.

Trong làng ấy cả thảy hơn nghìn nóc nhà, nhưng kẻ những nhà phú-quí thì *Bạch-thái-huyền* là hơn cả. *Bạch-thái-huyền* quan cao nhà giàu, lại có tài-học danh-vọng.

Bạch-thái-huyền ngoài 40 tuổi, vẫn còn hiếm-hoi, cũng đã có mua thêm 5, 7 người thiếp hầu, nhưng lạ có một điều là ở với *Bạch-thái-huyền* thì 3, 4 năm không sinh-dục gì, mà cho về lấy chồng khác thì chỉ trong độ hơn một năm, ai nấy đều sinh con đề cái.

Bạch-thái-huyền thường thở vắn than dài mà cho là có số-mệnh, từ bấy giờ không mua thiếp hầu nữa. Phu-nhân là *Ngô-thị* đi cúng-lễ khắp mọi nơi đền chùa đề cầu-tự, mãi đến năm 44 tuổi, mới sinh được một mụn con gái.

Khi phu-nhân sắp lâm sản, *Bạch-thái-huyền* mộng thấy vị thần-nhân đưa cho một viên ngọc, sắc đỏ như sắc mặt trời. Bởi vậy mới đặt tên cho con gái là nàng *Hồng-ngọc*. Vợ chồng *Bạch-thái-huyền* vì hiếm-hoi cho nên dẫu sinh con gái, cũng rất lấy làm mừng rỡ.

Nàng *Hồng-ngọc* nhan-sắc xinh-đẹp, lại thêm có tính thông-minh khác thường. Năm mới lên 8 tuổi lên 9 tuổi, mà đã học được các nghề nữ-công kim-chỉ, nghề gì cũng sắc-sảo hơn người.

Chẳng may năm nàng 11 tuổi thì thân-mẫu là *Ngô thị* tạ thế. Từ đó ngày nào nàng cũng quấn-quít ở bên cạnh *Bạch-thái-huyền*, tèn-tẹp chữ viết và giảng đọc các sách.

Quả-nhiên sơn-xuyên chung-tú khách quần-thoa cũng chẳng kém chi bọn tu-mi. Nàng đã có tính thông minh, lại sẵn nếp nhà văn-học, cho nên đến năm 14 tuổi, đã rõi tiếng là một tây nữ-sĩ vậy.

Bạch-thái-huyền vui bề thi tửu, ngày nào cũng ngâm-vịnh, vì thế nàng *Hồng-ngọc* càng sở-trường về nghề vận-văn. Mỗi khi thư-nhàn không có việc gì mà *Bạch-thái-huyền* tức vãnh đề thơ, lại bảo nàng *Hồng-ngọc* họa.

Nàng *Hồng-ngọc* họa xong, có chỗ nào chưa ổn, lại cùng *Bạch-thái-huyền* cân-nhắc thêm-sao *Bạch-thái-huyền* có được người con gái tài sảo tuyệt-vời ấy, chỉ muốn kén chọn lấy một cậu chàng rể cũng tài-mạo song toàn để cùng nàng đẹp duyên loan-phượng. Nhưng nhân-tài hiếm có, cho nên mãi đến rằm năng 16 tuổi mà vẫn chưa thành-hôn.

Bấy giờ trong nước có việc rối-loạn, vua *Cảnh-thống* bỏ chạy, vua *Cảnh-thái* lên ngôi, *Vương-chấn* bị giết, Triều-đình khôi-phục các quan cựu thần. Lại-bộ hội-nghị, lại triệu *Bạch-thái-huyền* về kinh làm chức Thái thường như trước.

Khi tờ chiếu-chỉ ấy đến *Kim lăng*, *Bạch-thái-huyền* vốn không thiết làm quan nữa, nhưng vì việc hôn nhân của nàng *Hồng-ngọc* chưa thành, mới nghĩ thầm rằng : ta muốn kén chọn giai-tế, nên về chốn kinh-thành, chứ ở chốn hương-thôn này thì chẳng có mặt nào Kích-thành là nơi đô-hội, văn-nhân tài-tử, họ-họp rất nhiều, chẳng lẽ lại không có một tay đông sàng xứng-đáng hay sao ! Chi bằng ta cứ đi, may ra duyên trời gian-giải, chọn được giai-tế thì thật là rẻ cũng như con vậy.

Bạch-thái-huyền nghĩ vậy, mới không từ-chối, liền chọn ngày tốt, đem nàng *Hồng-ngọc* tiến Kinh. Trước vào bái mạng triều-đình, rồi sau mới ra cung chức.

Nguyên chức thái-thường là một chức quan thanh-đạm. Vả *Bạch-thái-huyền* dẫu có lòng trung-nghĩa, nhưng vốn tính thời-biến, không hay hiếu-sự. Mỗi khi việc quan xong rồi thì ông ta chỉ uống rượu ngâm thơ mà thôi.

Cách mấy hôm sau, có các ông bạn đồ-giáu, cũng toàn là những bậc thơ thần rượu thánh, kéo nhau đến chơi, hoặc rủ nhau đi tiêu-dao các nơi tú-thấy danh-sơn để bình hoa phẩm liễu.

Bấy giờ đang trung tuần tháng chín, *Bạch-thái-huyền* nhân có người bọc trở đem biếu 12 chậu cúc, bày ở dưới thềm tại chốn thư-phòng. Nào « Kê-quan-điệp », nào « Tây Dương-chi », nào « Ngân-bạc-tinh », toàn là những giống danh-hoa hiếm có, *Bạch-thái-huyền* vui lòng, ngày nào cũng đem rượu ra ngồi uống để thưởng cúc và ngâm thơ.

Một hôm, *Bạch-thái-huyền* đang ngâm thơ thưởng cúc, bỗng nghe báo có *Ngô-khuê* hầu làm và đem vợ *Bạch-thái-huyền*, tên gọi *Ngô-khuê hiện* là *Thụy-am*, cùng *Bạch-thái-huyền* càng lắng, vốn là người có khí khái.

Còn *Tô ngụ-sử* tức là *Tô-hữu-đức* tên tự là *Phương-hồi*. Ông ta dẫn lấy tên bộ ở *Bắc-nam* thì đỗ tiến sĩ, nhưng nguyên-quán vẫn là người *Kim lăng*, lại cùng *Bạch-thái-huyền* cùng đỗ một khoa.

Ba người ấy chơi với nhau thân lắm, mỗi khi việc quan xong rồi thì phi ông nọ đến nhà ông kia, tất ông kia lại đến tìm nhà ông nọ, để cùng nhau ngâm thơ uống rượu, lấy thế làm vui thích.

Bạch-thái-huyền nghe báo có hai ông bạn đến chơi, vội-vàng chạy ra nghênh-tiếp. Cái giao-tình của ba người đã cùng nhau rất thân, cho nên trong khi gặp nhau, không còn một chút chi là khách-sáo nữa.

Bạch thái-huyền trông thấy hai ông bạn, liền cười mà bảo rằng :

— Trong hai hôm nay hoa cúc nở nhiều, trông rất đẹp mắt, mà hai niên-huynh chẳng đến đây để chung tôi ngoạn-thưởng.

Ngô-khuê nói :

— Hôm trước nhân có *Lý niệm-đài* đi đốc học *Trực lệ* tới bàn việc tiễn-hành, cho nên không đến được. Hôm qua loan đến, vừa bước chân ra cửa thì gặp *Dương* ngự-sử là một bác đồ khôn kia, bắt chữa bài thơ-vận để mừng *Thạch đô-đốc* phu-nhân, thành ra lại bận mất một ngày. Hôm nay mặt trời, vậy mới rủ Tô niên-huynh chung tới đây để khởi phụ hoa-nhiêu.

(Còn nữa)

興同梁

Kính trình để các quí-khách biết cho rằng: Bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên các về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay, ngõ hầu mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu các-thứ vàng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trắng rồi ra thanh nhã, thêm-hợp thời thế, nếu qui khách tiệu dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Kouytong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, chữa chữa, ngọc-thạch, ngọc trụ, kim sa, hổ-phách, san-hô, mã-não, và một ngũ nẫu vân vân, đã nổi tiếng rất, và mới có sang nhiều kiểu vàng, kiểu nhẫn mới cũng rất là ngoạn mục

Xin mời các qui-khách quá bộ lại xem, đã mua hay không, bản-hiệu lúc nào cũng có người để thừa tiếp các qui-khách, rất là tương-tế.

LƯƠNG-THẮNG-KIMG
Bijoutier
61, Rue de la Soie Ki-Mouhin HANOI

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn, đồ Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiễu thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mầu rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
SORTIES NOUVEAUTÉS
9, Rue des Cantonnais, Hanoi

MUỐN BÁN

Một cái xe độc-mã cao-su bánh gỗ thực đẹp dàng sau có ghế cho bồi ngựa ngồi
Xe và cương còn mới nguyên

GIÁ HẠ

Lại hỏi: 7, Bd Bobillot, Hanoi

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu **Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.**

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu mai)

Thuốc này thật đáng làm nổi danh tiếng cho người bào chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm quí-báu, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt. Hãy xin hỏi các chứ bịnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bịnh suy nhược cả ăn ủng, ăn bị; bịnh thở thấu cần cổ gì đến thì; bịnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú; bịnh một nhọc quá về sự làm ăn, bịnh ngọc ngẩn, bịnh đau lưng, đái gắt, vân vân.

Chỉ dùng vỉ lẻ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu mai) thì các bịnh ấy đều tuyệt khỏi.

Ở các hàng bào chế to đều có bán sẵn.

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ trì hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói: Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghĩ ngợi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy gân yếu, thân thể luy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên trì-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên lưỡng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

疼醫林柱張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI LẠI ĐÂY QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi dĩ) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lại thường chảy máu, thật là bất tiện cho người ta làm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề vô cùng khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng làm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi man tp-kỳ rạng rỡ, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAM
35, Phố mới Doson — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các tỉnh xa đến xin hỏa tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay.

MỚI VỀ HẠT RAU MỚI

của nhà CATROS-GERARD
ở **BORDEAUX**

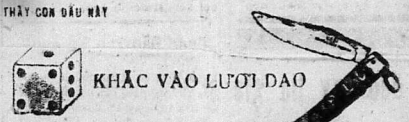
Là những thứ HẠT RAU tốt nhất
Ở bên Pháp đem sang bên
Thuộc-địa này mà gói nào
cũng có bấm vậy sát
CÓ NAM làm niêm phong

Bán tại hiệu
GUIONEAUD FRERES
69-71, Phố hàng Khay, 69-71
(Rue Paul Bert)
HANOI

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được hay biết rằng: Hễ mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho hết kỳ ông có tiền gửi theo giấy mua thì bản quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho gọn.

CÓ THẦY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

CỬA HÀNG MẪN-KHÁNH

Kính trình các Ngài,

Tôi mới mở một cửa hàng thợ may và khâu giầy tại đây, hiệu là MẪN-KHÁNH. Vậy có vài hàng bộc-bạch cùng các ngài trong công thương giới giúp tôi trong lúc sơ đầu bỡ ngỡ, ngõ hầu cạnh tranh với người ngoại trong chốn thương trường, cho có vang danh Hàng chồi Lạc ở nước người; hoặc may quần áo tây, ta; hoặc gửi hàng nội-hóa cho ăn hoa-hồng; hoặc muốn cần đến thứ hàng gì hay hỏi-han sự gì ở đây, xin viết thơ tôi biết. Tôi xin hết lòng hoan nghênh và cảm tạ.

MẪN KHÁNH, *Tailleur et Cordonnier*
Fort-Bayard, Kouang-Tchéou-Wan, Chine.

華 PAO-VA 寶

28, *Phố Hàng Bồ, Hanoi*
敬八竹幹門滿屋行內列來臺

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ nghề rất tốt như ta quả cân chậm răng, vàng, điêu khắc thuốc lá, đồ, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính đủ cỡ thứ mặt, mắt đen mắt trắng, mắt vàng, mắt mật lá cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quả xuống đến kỳ mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ treo tường, đồng-hồ bỏ thếo, đồng-hồ chân-chim, vân vân.

4° Một bọn chiếu sắt đẹp rẻ, lọ sứ, bát sứ, hễ sứ đủ thứ-kiểu hay là bày sành tàng được và tứ bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Nếu thế hàng mới sang kỳ năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy nơi quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cần-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Các bệnh sông, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.
Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Gỗ đa và bờ Hoàn kiếm trông sang

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM »

Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều môn
Mỗi hoàn 0,50 cr. (nếu uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trữ tại: 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM ra
Cũng có bán tại: Hanoi, R. CHASSAGNE, Pharm. — Haiphong, L. BOUDET, Pharm. — và các hiệu bào chế khác.

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố mới Taduc Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Đóng ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-DIỆU:
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Tourane là ông Hook-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gó-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

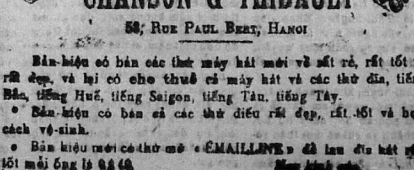
TỪ THỨ TƯ 1er CHO ĐẾN 10 AOÛT:

Bán chiếu khách những đồ dùng để rửa mặt nước hoa, mũi-soa, mũ, giầy, đồ khâu, đồ làm bếp, đồ vệ-sinh, các hóa-chất, đồ điện

Gian bán đồ ăn và gian bán rượu

BÁN CÁC ĐỒ MỚI SANG KỲ TÀU VỪA RỒI

Xin xem giấy khai giá hàng cùng chỗ bầy hàng

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất rẻ và hợp cách vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mũ « CMAILLANE » để lau đầu hát rất rẻ mỗi ống là 0$40.

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)